

2026

юли/
август

брой 4

ПЪРВА АТОМНА

ВИЗИТА

Министърът на енергетиката Ива Петрова посети АЕЦ

АКЦЕНТ

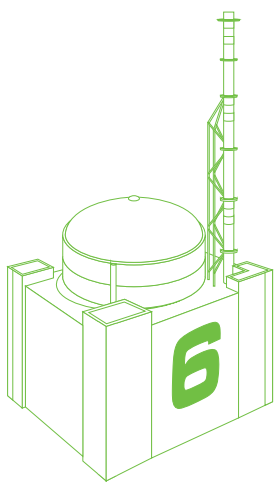
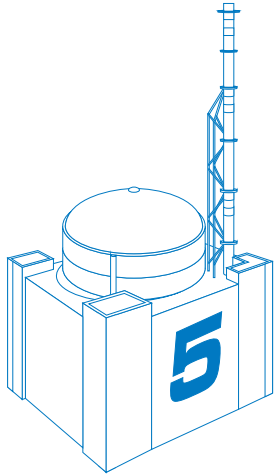
Проверка на функционални експерти от WANO

ПОГЛЕД КЪМ БЪДЕЩЕТО

„Ядрени хоризонти” 2026 – разширяваме възможностите за бъдещите специалисти

ЕЛЕКТРОПРОИЗВОДСТВО

ЮЛИ

7

5

4

3

7

3

0

8

8

kWh

АВГУСТ

7

2

3

7

8

5

0

4

0

kWh

ЮЛИ

7

2

4

7

9

0

7

3

6

kWh

АВГУСТ

7

2

3

4

6

0

4

6

4

kWh

ЮЛИ

Общо

1

4

7

9

1

6

3

8

2

4

kWh

АВГУСТ

Общо

1

4

4

7

2

4

5

5

0

4

kWh

02

ВИЗИТА

Министърът на енергетиката Ива Петрова посети атомната централа

03

АКЦЕНТ

Проверка на функционални експерти от WANO

05

ХРОНИКА

Културата на безопасност – във фокуса на международна работна среща

Обучителен семинар по ядрена сигурност

Лектори от САЩ представиха специализиран софтуер

09

ДОБРА ПРАКТИКА

Иновация с реални резултати

10

ПОГЛЕД КЪМ БЪДЕЩЕТО

„Ядрени хоризонти” 2026 – разширяваме възможностите за бъдещите специалисти
Ученици от ПГЯЕ „Игор Курчатов” посетиха АЕЦ „Козлодуй”

Лятно училище по енергетика

15

ПАРТНЬОРСТВО

Международни участия

Техническо съвещание на МААЕ

Партньорска проверка на WANO

16

СПОРТ

Призови места в морския многобой

Проведе се дунавската регата ТИД

Туристи от АЕЦ „Козлодуй” покориха рилски върхове

Йога семинар, посветен на женското здраве

МИНИСТЪРЪТ НА ЕНЕРГЕТИКАТА ИВА ПЕТРОВА ПОСЕТИ АТОМНАТА ЦЕНТРАЛА

Рекордно ниското ниво на Дунав и влиянието му върху дейността на АЕЦ „Козлодуй“ бе основна тема на работна среща, проведена от министъра на енергетиката Ива Петрова в централата на 4 август. В разговорите с представители на ръководния екип на Дружеството участваха експерти от Министерството на енергетиката и изпълнителните директори на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД и „Български енергиен холдинг“ ЕАД.

По време на срещата Иван Андреев, изпълнителен директор на „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, запозна министър Петрова с текущото състояние на ядрените блокове, които продължават да работят въпреки безпрецедентно ниските речни нива, и с предприетите технически и организационни действия за осигуряване на безопасната и надеждна експлоатация на съоръженията. Подчертано бе, че всички необходими мерки се

изпълняват съгласно процедурите за работа на централата при продължително понижаване на речните нива, каквато тенденция се наблюдава през цялото лято.

Участниците в съвещанието посетиха различни обекти и технологични съоръжения на площадката.

На брифинг за представители на медиите министърът на енергетиката Ива Петрова увери, че АЕЦ „Козлодуй“ работи стабилно въпреки ниските нива на река Дунав. Пред журналистите тя отправи специална благодарност към ръководството и специалистите на централата за професионалните действия.

„Искам още веднъж да благодаря на екипа на Иван Андреев за реакцията в тази ситуация. Това е изключително професионален и силно експертен екип“, заяви министър Петрова.

ПРОВЕРКА НА ФУНКЦИОНАЛНИ ЕКСПЕРТИ ОТ WANO

Функционално-техническа поддръжка по методологията на усъвършенствания мониторинг се провежда за трети път в българската атомна централа.

Въведеният инструментариум заменя традиционните последващи партньорски проверки, които се организираха около две години след основните проверки. Вместо да се фокусира само върху моментното състояние на конкретни области за подобрене, новата форма на сътрудничество между отделните оператори и Световната асоциация на ядрените оператори (WANO) дава възможност за детайлно и непрекъснато наблюдение на цялостната дейност на всяка атомна централа.

Екип функционални експерти от Московския център (МЦ) на Световната асоциация на ядрените оператори извърши проверка в АЕЦ „Козлодуй“ от 29 юни до 3 юли.

Като част от процеса „Усъвършенстван мониторинг на производствената дейност“ бяха проведени наблюдения и беше изготвен анализ в **седем функционални области с ключово значение за надеждната и стабилна работа на централата.**

Петимата експерти от WANO проследиха направленията „Организационна ефективност“, „Експлоатация“, „Приоритетни цели за надеждна експлоатация“, „Техническо обслужване и ремонт“, „Организация на работата“, „Инженерна поддръжка“ и „Надеждност на оборудването“.

Усъвършенстваният мониторинг на производствената дейност е важен елемент от инициативата „Курс към съвършенство“ на Световната асоциация. Този подход на WANO за взаимодействие с централите от Асоциацията стартира през 2021 г. и поетапно обхваща всички членуващи в организацията оператори на ядрени съоръжения. **Методологията има за задача да идентифицира тенденциите по отношение на безопасността, надеждността и ефективността** на експлоатацията на атомните енергоблокове, като регистрира във възможно най-ранна фаза появата на предпоставки за потенциално неблагоприятно развитие в отделните области. Като превенция проверяващите експерти предоставят степенувано ниво на подкрепа, а препоръките се формулират с оглед спецификите и конкретните нужди на дадената централа.

Преди да се срещнат с партньорите си от АЕЦ „Козлодуй“, те са получили подробна информация с данни, обхващащи периода, изминал от предишното подобно посещение през юни 2025 г. В предварителния пакет са включени отчетените стойности на експлоатационните показатели, съобщения за събития и почти-събития от

изминалата година, доклади от проведените през последните 12 месеца проверки, мисии за поддръжка и други форми за обмен на опит. Екипът разполага и с ежегодния доклад на представителя на WANO на площадката, съдържащ цялостна картина за състоянието на наблюдаваната АЕЦ, на базата на който Колегиалното съвещание на съответния регионален център определя за централата конкретна степен на мониторинг (базов, разширен, поддръжка, целенасочена поддръжка).

В рамките на едноседмичното си посещение **екипът на Асоциацията имаше за цел да верифицира изводите, предварително набелязани въз основа на вече събраната информация.** Проверяващите извършиха преглед на техническа документация, проведеха наблюдения на дейности и интервюта с ръководители и работещи в АЕЦ „Козлодуй“. С цел проследяване на място на изпълнението на текущи работни програми бяха организирани обходи на производствени помещения – Циркулационна помпена станция, Блочен щит за управление на пети блок, стационарни и мобилни дизелгенератори. Направена бе и оценка на постигнатите резултати от прилагането на

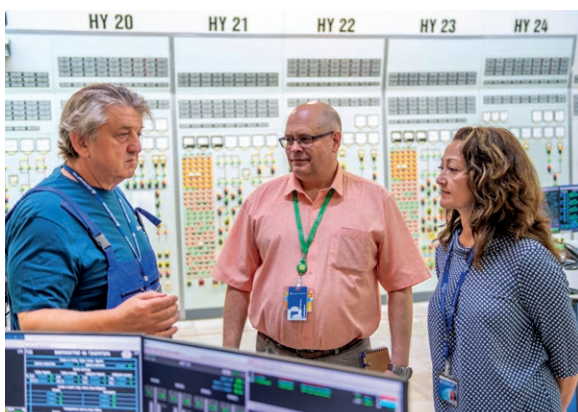
мерки, разработени вследствие на предходни препоръки от страна на WANO, включително в областите за подобрене, формулирани по време на Партньорската проверка на Асоциацията през февруари тази година.

В края на визитата експертите от WANO представиха своите заключения пред българските си колеги. **В доклада от посещението са включени анализ на текущото състояние по функционални области, описание на наблюдаваните тенденции и прогноза за бъдещата траектория на развитие.** Посочени са и предложения за решения, съдържащи констатирани факти, причини за

възникването им, препоръчани действия и очаквани резултати.

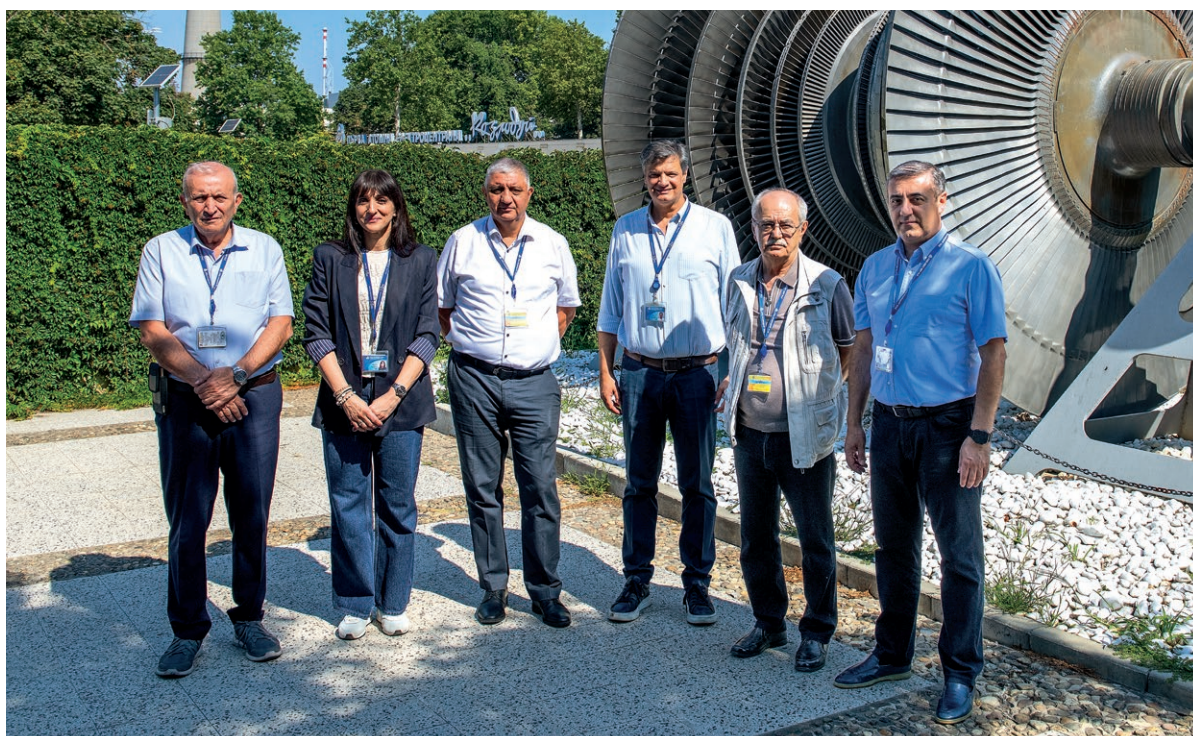
Ръководителят на екипа на Световната асоциация Дмитрий Алмикеєв изказа признателност за осигурените отлични условия за работа, както и за желанието за усъвършенстване на дейностите, демонстрирано от домакините.

Заместник изпълнителният директор на българската атомна електроцентрала Андрей Красночаров закри заключителната среща, като увери проверяващите, че техните препоръки ще допринесат за още по-добро изпълнение на дейностите в АЕЦ „Козлодуй“.

КУЛТУРАТА НА БЕЗОПАСНОСТ – ВЪВ ФОКУСА НА МЕЖДУНАРОДНА РАБОТНА СРЕЩА

Представители на висшето ръководство на Арменската атомна електроцентрала посетиха АЕЦ „Козлодуй“ от 13 до 16 юли 2026 г. за обмяна на опит по отношение на провеждането на самооценки на културата на безопасност. Делегацията включваше изпълнителния директор на АЕЦ „Мецамор“ Едуард Мартиросян, както и трима заместник главни инженери – по безопасността, по учебната част и по поддръжката. Визитата е втората подобна от началото на годината – през месец април друга група специалисти от Армения се запозна с добрите практики на българските експерти в тази област.

За арменските специалисти бе организирано посещение на обекти на площадката на АЕЦ „Козлодуй“

Програмата на арменските енергетици стартира с въстъпителна среща, открита от Валентин Илиев, ръководител-управление „Безопасност“. В приветствието си той изтъкна готовността на експертите от АЕЦ „Козлодуй“ да споделят постигнатите от тях резултати и подчерта ползите от международното сътрудничество като ефективен инструмент за трансфер на знания. Деловият график продължи с лекции и практически упражнения, по време на които Валентин Пакидански, началник-отдел „Експлоатационен опит“, и Мартина Трушева-Найденова, и.д. ръководител-група „Култура на безопасност“, представиха в детайли отделните етапи в процеса на самооценка на културата на безопасност. Подробно бяха изложени използваната в АЕЦ „Козлодуй“ методология

за събиране и анализ на данни, спецификите при документирането на извлечените изводи и последващото изготвяне на програми за усъвършенстване на дейностите.

В съответствие с утвърдените добри международни практики събитието предостави възможност за поддържане на устойчиво високи стандарти в сферата на културата на безопасност – понятие, извеждащо на преден план връзката между човешкия фактор,

техническите аспекти и организациите в ядрената индустрия като ключов елемент за непрекъснато повишаване на безопасността. Срещата имаше за цел задълбочаване на професионалното сътрудничество и обмен на опит в разглежданата област.

КУЛТУРА НА БЕЗОПАСНОСТ

ЗНАМ
какво трябва да направя

РАЗБИРАМ
защо го правя по този начин

ПРЕДВИЖДАМ
потенциалните проблеми и съм готов да реагирам

ДЕЙСТВАМ
правилно

Поредицата обучения на ядрените енергетици от Армения е под егидата на Европейската комисия. Кавказката република е сред държавите бенефициенти по Европейския инструмент за международно сътрудничество в областта на ядрената безопасност (INSC), насърчаващ прилагането на строги стандарти за ядрена безопасност и радиационна защита, както и на ефективни предпазни мерки и механизми, гарантиращи безопасно управление на

отпадъците. Външнополитическата програма на ЕС допълва Инструмента за съседство, развитие и международно сътрудничество „Глобална Европа“. INSC обхваща периода 2021 – 2027 г. и е с бюджет от 300 милиона евро, като сред приоритетните райони са съседни на Евросъюза страни (Турция, Украйна, Армения, държавите от Западните Балкани), а също и глобални партньорства в Африка, Азия и Латинска Америка.

ОБУЧИТЕЛЕН СЕМИНАР ПО ЯДРЕНА СИГУРНОСТ

снимка: Агенция за ядрено регулиране

Международен обучителен семинар на тема „Намаляване на риска от вътрешни заплахи“ се състоя от 29 юни до 2 юли в Агенцията за ядрено регулиране (АЯР).

Събитието бе организирано с подкрепата на три институции от Съединените американски щати (САЩ) – Департамента по енергетика, Националната администрация за ядрена сигурност и Службата за международна ядрена сигурност.

Целта бе надграждане на компетенциите на участниците в семинара – работещи в сферата на ядрената енергетика и сигурността представители на редица български организации – Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика към Българска академия на науките, АЯР, Държавна агенция „Национална сигурност“, Главна дирекция „Национална полиция“, Главна дирекция „Гранична полиция“, „АЕЦ Козлодуй – Нови мощности“ ЕАД и Държавно предприятие „Радиоактивни отпадъци“. Сред тях бяха и петима експерти от управление „Сигурност“ към дирекция „Безопасност и

качество“ на АЕЦ „Козлодуй“.

Проявата е част от активното сътрудничество между България и САЩ, насочено към осигуряване на безопасна експлоатация на ядрените съоръжения, където развитието на силна и ефективна система за сигурност е важен приоритет. В рамките на вече утвърденото партньорство се организират обучения, семинари, работни посещения и др. с цел обмяна на опит и споделяне на добри практики.

Проведената в началото на юли в гр. София техническа среща беше насочена към повишаване на знанията и развитие на практически умения за прилагане на превантивни и защитни мерки, както и към запознаване с актуалните национални и международни нормативни изисквания в тази област. Лекторите от Съединените американски щати представиха дългогодишния си опит в сферата на ядрената сигурност, като в програмата наред с теоретичните занятия беше включена работа по конкретни казуси и учебни сценарии.

ЛЕКТОРИ ОТ САЩ ПРЕДСТАВИХА СПЕЦИАЛИЗИРАН СОФТУЕР

В рамките на подписания меморандум за разбирателство между атомната електроцентрала и Националната администрация по ядрена сигурност към Министерството на енергетиката на Съединените американски щати (САЩ) провеждането на различни по характер събития създава възможност за обмен на знания и професионален опит между представители на институции и организации, ангажирани с ядрената и физическата сигурност.

От 24 до 28 август АЕЦ „Козлодуй“ беше домакин на съвместен обучителен семинар на тема „Работа със специализиран софтуер за моделиране и симулация Scribe3D и PathTrace“.

Във форума участваха представители от Националната администрация по ядрена сигурност към Министерството на енергетиката на САЩ, експерти от управление „Сигурност“ в дирекция „Безопасност и качество“ на

атомната централа, както и гости от Държавна агенция „Национална сигурност“, Агенцията за ядрено регулиране и „АЕЦ Козлодуй – Нови мощности“.

По време на петдневната програма специалистите се запознаха с функционалностите на програмните инструменти Scribe3D и PathTrace, предназначени за моделиране и симулация на действията на потенциални нарушители и силите за реагиране с цел оценка на ефективността на системата за физическа защита. Проведени бяха практически упражнения, базирани на реалистични ситуации, както и изчисления на вероятността за откриване и неутрализиране на злоумишлени действия чрез прилагане на различни сценарии.

ИНОВАЦИЯ С РЕАЛНИ РЕЗУЛТАТИ

В ядрената енергетика всяко усъвършенстване на технологичните процеси е с една основна цел – поддържане на най-високо ниво на безопасност и едновременно с това повишаване на ефективността на всички дейности. В подкрепа на тези усилия вече четири години в АЕЦ „Козлодуй“ се използва система на деконтаминация с ултразвук. Тя е въведена в експлоатация през февруари 2022 г. и представлява иновативно инженерно решение, разработено от специалистите на атомната централа въз основа на натрупания експлоатационен опит на системите за дезактивация и в унисон с действащата национална и международна нормативна база.

Системата позволява оптимизиране на технологичните процеси при деконтаминация на оборудване и инструменти, използвани в контролираната зона на централата, снижаване на разхода на химически реагенти и количеството генерирани радиоактивни отпадъци, както и подобряване на условията на труд и намаляване на дозовото натоварване на персонала.

През юни тази година международният екип

застрахователи, които проведоха инспекция в атомната централа, посочиха внедряването на системата за деконтаминация с ултразвук като една от добрите практики на АЕЦ „Козлодуй“, допринасящи за оптимизиране на дейностите, намаляване на потенциалните рискове и повишаване на безопасността.

ТЕХНИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА СИСТЕМАТА ЗА ДЕКОНТАМИНАЦИЯ С УЛТРАЗВУК

Принципът на работа на инсталацията се основава на ултразвукова кавитация. По време на процеса основната електрическа честота се превръща в много по-висока, след което електрическата енергия се преобразува в механична със същата висока честота. При това се образуват микроскопични мехурчета, които при разпукването си създават локално високо налягане и температура, под чието влияние радиоактивните изотопи буквално се откъсват от повърхността на обработваното оборудване и инструменти и се извеждат за последващо третиране.

С помощта на ултразвуковата технология времето за деконтаминация се съкращава многократно в

сравнение с досегашната практика.

Методът, прилаган в АЕЦ „Козлодуй“, съчетава ултразвуковата с химичната дезактивация, което допълнително повишава ефективността на процеса. За различните групи оборудване се използват подходящи химични разтвори – за детайли и инструменти, които ще се употребяват повторно, те са с ниско рН (съдържащи неорганични киселини), а за замаслени детайли разтворите съдържат обезмасляващи реагенти. По този начин се осигурява надеждно почистване дори на трудно достъпни части и повърхности със сложна геометрия.

БЕЗОПАСНОСТТА НА ПЪРВО МЯСТО

Основното оборудване и елементите на инсталацията (тръбопроводи, арматури, въздуховоди, стелажки, опорни и други конструктивни елементи) са изработени от корозионно устойчива аустенитна стомана или от сплави с устойчиво антикорозионно покритие.

Помещенията, където е разположена системата, са проектирани така, че влизащите за деконтаминация инструменти и оборудване са разделени от тези, които вече са преминали обработка и са готови за повторна употреба. Разположението им на

специализирани стелажки дава възможност за пълна проследимост на всеки инструмент, яснота кой ще работи с него и къде има право да го използва – в контролираната зона или извън нея.

Практическите резултати, наблюдавани в периода от въвеждането на системата досега, потвърждават, че избраният инженерен подход подпомага работата на специалистите от сектор „Управление на радиоактивни отпадъци“ и гарантира висока безопасност на трудовия процес за ремонтния персонал.

„ЯДРЕНИ ХОРИЗОНТИ” 2026 – РАЗШИРЯВАМЕ ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА БЪДЕЩИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

ЗА ПОРЕДНА ГОДИНА АЕЦ „КОЗЛОДУЙ” ПОСРЕЩНА
СТУДЕНТИ ОТ ВОДЕЩИ УНИВЕРСИТЕТИ В СТРАНАТА В
РАМКИТЕ НА ЛЯТНАТА СИ СТАЖАНТСКА ПРОГРАМА

В тазгодишното издание на „Ядрени хоризонти” участваха 35 младежи, обучаващи се в приоритетни за Дружеството специалности в Софийски университет „Св. Климент Охридски”, Технически университет – София, Химикотехнологичен и металургичен университет – София, Русенски университет „Ангел Кънчев” и Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”. Близко 60% от тях са и стипендианти на атомната централа, което им дава право да се включат в инициативата още след завършването на първи курс.

Сериозният интерес към нея се доказва и от факта, че над една четвърт от стажантите се завръщат в АЕЦ „Козлодуй” и след като са натрупали първоначални впечатления в предходни години,

сега избират да надградят опита си в други структурни звена на централата.

Стажантската програма е дългогодишна инициатива на АЕЦ „Козлодуй”, насочена към подготовката на бъдещи специалисти, които да развият необходимите за работа в сферата на ядрената енергетика компетенции и умения. Изпълнението на практически задачи с подкрепата на доказани професионалисти създава условия младите хора да се докоснат до спецификата на работа в атомната централа и да открият насоки за своята бъдеща кариера.

Потвърждение за устойчивия успех и ефективността на „Ядрени хоризонти” през годините е фактът, че десетки участници от предишни издания вече успешно развиват своята професионална кариера в атомната централа. За 22 години, откакто редовно се провежда програмата за платени летни стажове на АЕЦ „Козлодуй”, в нея са се включили над 600 души.

В рамките на един месец от 3 до 28 август стажантите получиха шанса да се запознаят отблизо с различни дейности на атомната централа и да приложат в реална работна среда знанията, придобити в университета. Под ръководството на утвърдени специалисти те направиха първи стъпки в професионалното си развитие в най-голямото електропроизводствено предприятие на България.

За студентите, които за първа година са на стаж в Дружеството, беше организирано опознавателно посещение на ключови съоръжения, сред които машинната зала на 5 блок, Циркулационната помпена станция – 3, Откритата разпределителна уредба, Бреговата помпена станция, Пълномащабният симулатор за блокове с реактори тип ВВЕР-1000 и лаборатория на отдел „Радиоекологичен

мониторинг”. В рамките на програмата в Учебно-тренировъчния център се проведе интерактивен уъркшоп, който затвърди познанията на младежите за основни термини и аббревиатури в ядрената индустрия на английски език.

„Ядрени хоризонти” 2026 В числа

22-ро
издание на
инициативата

35
стажанти

15
наставници

4
седмици

35
проекта

5
университета

При засилен интерес протече специалната креативна вечер, насочена към опознаване и създаване на контакти, която се състоя в Дома на енергетика. В неформална атмосфера участниците разговаряха с бивши стажанти, които вече са служители на АЕЦ „Козлодуй“. Те споделиха подробности за пътя си на професионално израстване и развитие.

„Ядрени хоризонти 2026“ приключи с представяне на индивидуалните проекти, разработени под напътствията на висококвалифицирани експерти от атомната централа по теми, свързани с изучаваната от всеки стажант специалност. На 26 и 27 август младежите представиха своята работа пред жури в състав: Росен Попов – технолог „Експлоатация на цифрови системи за контрол и управление“, Веселин Николов – технолог

„Автоматизирани информационни системи за външен радиационен контрол“, Радослав Георгиев – технолог „Технологично обезпечаване и контрол“, Алексей Погасий – технолог „Реакторно отделение“, и Цветелина Беширова – ръководител-група „Подготовка на експлоатационната дейност“. На първо място се класира Виктория Пепелярска с темата „Реактор тип ВВЕР-1000“. Втората позиция заслужи Христо Хайдутков с разработката „Модернизирана система за вътрешнореакторен контрол – предназначение и основни функции“, а на трето място се нареди Стефан Терзиев с проекта „Автоматизирана информационна система за радиационен контрол на промишлената площадка“.

Заместник изпълнителният директор на АЕЦ „Козлодуй“ Славян Лачев връчи на отличените почетни грамоти, а всички стажанти получиха сертификати за успешно завършване на стажа. Последва неформален разговор със студентите, в който те споделиха впечатленията си от програмата, разказаха за интересни моменти и изрази благодарност към всички служители, които въпреки ангажираността си са успели да им отделят нужното внимание.

Представителят на комисията за оценка на презентациите Росен Попов поздрави младежите за отличната подготовка, задълбочените познания и сериозното отношение към поставените задачи. Той изрази надежда, че след завършване на образованието си младите таланти отново ще се върнат в предприятието вече като дипломирани специалисти.

ЕТО КАКВО СПОДЕЛИХА ПРИЗЪОРТЕ СЛЕД НАГРАЖДАВАНЕТО

Първо място – Виктория Пепелярска, Технически университет – София, бакалавър трети курс в специалност „Топлоенергетика и ядрена енергетика“

На стаж в цех „Оборудване I контур“
Тема на проекта „Реактор тип ВВЕР-1000“
Наставник – Станислав Величков,
ръководител-сектор „Оборудване I контур“
Стипендиантка съм на АЕЦ „Козлодуй“ още от първата ми година в университета и оттогава летният стаж се превърна в традиция за мен. За втора поредна година съм в сектор „Оборудване I контур“. Сега, когато вече съм преминала по-голяма част от специализираните дисциплини в университета, мога много по-добре да разбирам и да оценявам това, което виждам и научавам тук. Стажът ми даде възможност да се докосна до реалната работа в атомната електроцентрала и да видя на практика процеси и дейности, които изучавам в момента като студент. Надявам се след завършването на магистратура да имам възможност да започна професионалния си път в АЕЦ „Козлодуй“.

Второ място – Христо Хайдутков, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, бакалавър първи курс в специалност „Ядрена техника и ядрена енергетика“

На стаж в сектор „Експлоатация на системи за контрол и управление“

Тема на проекта „Модернизирана система за вътрешнореакторен контрол – предназначение и основни функции“

Наставник – Виолета Савова-Димова, ръководител-група „Вътрешно-реакторен контрол“

Останах с изключително положителни впечатления от стажа. Огромна подкрепа и внимание получих не само от моя ментор и колегите в моя отдел, но и от специалисти от други звена. Благодарен съм на Танер Каракаш, инструктор „Експлоатация“, който ни даде информация за цялостната работа на централата. Когато дадена материя ти е истински интересна, обучението се случва по-лесно и така успях да запомня много от нещата, на които ни учиха. Опитът тук затвърди желанието ми да се върна и да продължа развитието си именно в АЕЦ „Козлодуй“.

Трето място – Стефан Терзиев, Технически университет – София, бакалавър втори курс в специалност „Топлоенергетика и ядрена енергетика“

Стажант в сектор „Оперативен, радиационен и дозиметричен контрол“

Тема на проекта „Автоматизирана информационна система за радиационен контрол на промишлената площадка“

Наставник – Цветан Маринов, ръководител-сектор „Оперативен, радиационен и дозиметричен контрол“

Лятната стажантска програма на АЕЦ „Козлодуй“ е перфектният инструмент за бъдещия инженер да разбере в дълбочина спецификата на различните сектори, да прецени къде би работил с най-голямо желание и да се развива целеустремено. Планът ми е след завършването да стана част от екипа на централата, а догодина смятам да кандидатствам за стаж отново.

Искам сърдечно да благодаря на Цветан Маринов и на целия му екип – те ми отделиха изключително много време и ме запознаха с работата на сектор „Оперативен, радиационен и дозиметричен контрол“, като отговориха на всеки мой въпрос. Признавам, че очакванията ми бяха надминати. Процесите по външен радиационен контрол се оказаха далеч по-сложни, динамични и отговорни, отколкото предполагах. Подобрих и уменията си за работа в екип в реална среда. На планиращите стажа си младежи бих казал следното – не се колебайте, а кандидатствайте и усетете енергията на ядрената централа от първа ръка.

ЗА ВСИЧКИ БЪДЕЩИ УЧАСТНИЦИ

При кандидатстването си за лятната платена програма студентите трябва да отговарят на следните изисквания: да са записани за летен семестър на III курс на бакалавърска степен или да следват в магистърска програма по една от приоритетните специалности, да са с успех минимум 4,50 от зимния семестър на изминалата учебна година, да са на възраст до 26 г. за бакалаврите и до 30 г. за магистрите, да владеят свободно български език и да нямат медицински противопоказания за работа в среда на йонизиращи лъчения. За участниците в програмата са осигурени месечно възнаграждение, безплатен служебен транспорт, както и настаняване в общежитие при необходимост.

АЕЦ „Козлодуй“ предлага и неплатени стажове за студенти от всички специалности, като изискванията към тях са същите. От началото на 2026 г. до момента от тази възможност са се възползвали 16 студенти.

УЧЕНИЦИ ОТ ПГЯЕ „ИГОР КУРЧАТОВ” ПОСЕТИХА АЕЦ „КОЗЛОДУЙ”

На 1 и 2 юли 44 ученици от 10 и 11 клас на Професионалната гимназия по ядрена енергетика (ПГЯЕ) „Игор Курчатов” – гр. Козлодуй, посетиха атомната електроцентрала.

В Информационния център на компанията гимназистите разговаряха с експерти и получиха подробна информация за историята и основните технологични характеристики на АЕЦ „Козлодуй”. Учениците изгледаха документален

филм, посветен на работата на Дружеството, а презентацията на тема „Планирай бъдещето си в ядрената енергетика” насочи вниманието им към възможностите за професионална реализация и кариерно развитие в атомния отрасъл.

В рамките на визитата младежите посетиха Бреговата помпена станция, където представители на екипа ги запознаха с принципа на работа и устройството на съоръжението.

В демонстрационната зала на Учебно-тренировъчния център инструктори от централата с богат опит в областта на експлоатацията на ядрените блокове разказаха за основните съоръжения на I и II контур, а в залата за практическо обучение учениците научиха повече за дейностите по техническо обслужване и наблюдаваха занятие, представящо необходимите стъпки за изпълнение на текущ ремонт на прекъсвач 0,4 kV.

Наситената програма на посещението позволи гимназистите да изградят собствена представа за практическите аспекти на работата и за реалните изисквания към персонала в АЕЦ „Козлодуй”.

ЛЯТНО УЧИЛИЩЕ ПО ЕНЕРГЕТИКА

В последните три дни на месец юли на площадката на атомната централа се проведе лятно училище по енергетика за ученици от Частно средно училище „Увекинд” и студенти от Американския колеж. Ръководител на групата беше преподавателят в двете столични учебни заведения и доцент от Физическия факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски” Пламен Петков.

Първи впечатления младежите получиха в Информационния център на АЕЦ „Козлодуй”, където се запознаха с дейността на компанията. Интерес предизвика представената презентация за младежките програми на централата, насочени към ранно кариерно ориентиране и привличане на мотивирани ученици и студенти към образование

и кариера в енергетиката. Участниците в инициативата се запознаха с работата на отдел „Радиоecологичен мониторинг” и наблюдаваха измерване в реално време на стойностите на гамма-фона с мобилната лаборатория на централата.

Последваха лекции в Учебно-тренировъчния център по ключови специализирани теми. Младежите научиха повече за принципа на работа и оборудването на I и II контур, за дейностите на Мултифункционалния симулатор за блокове с реактори тип ВВЕР-440, за неутронно-физичните процеси във водо-воден енергиен реактор (ВВЕР), за работата на отдел „Реакторно-физични технологии” при управлението на ядреното гориво за реактори тип ВВЕР-1000, както и за видовете източници на йонизиращи лъчения и въздействието им върху човешкия организъм.

В програмата беше включено и посещение в лаборатория „Спектрометрично измерване на човека – 3” и на „ВЕЦ Козлодуй” ЕАД – дъщерно дружество на атомната централа, използващо водата от топлия канал за задвижване на турбините, с което осигурява допълнителен принос към електропроизводството с нулеви въглеродни емисии в България.

Лятното училище завърши с технически тур в обекти на Държавно предприятие „Радиоактивни отпадъци”.

МЕЖДУНАРОДНИ УЧАСТИЯ

ТЕХНИЧЕСКО СЪВЕЩАНИЕ НА МААЕ

От 13 до 17 юли в Международната агенция за атомна енергия (МААЕ), Виена, Австрия, се проведе техническо съвещание на тема „Международна система за бенчмаркинг (BMS) при управление на радиоактивни отпадъци (РАО), генерирани от водо-водни енергийни реактори (ВВЕР)“. Целта бе да се направи преглед и актуализиране на състоянието на BMS и да се набележат бъдещи перспективи за нейното развитие. Във форума взеха участие експерти от атомни централи и компании, експлоатиращи ВВЕР реактори, от Армения, Бангладеш, България, Египет, Русия, Словакия, Турция, Унгария, Финландия и Чехия.

Работната програма включваше споделяне на националния опит от използването на Международната система за бенчмаркинг, преглед на добрите практики в конкретната област, обсъждане на направените предложения за актуализиране на BMS и за изготвяне на нов технически документ на МААЕ за управлението на РАО. Интерес предизвикаха презентациите на лектори от Международната агенция, които разгледаха нормативните изисквания и методиките, залегнали в ръководствата на Агенцията.

Българската атомна централа бе представена

от Валентина Станчева – началник-отдел „Радиационна защита и радиоактивни отпадъци“, която запозна присъстващите с опита на АЕЦ „Козлодуй“ в тази сфера. Централата използва информацията от специализираната платформа BMS от 10 години, което подпомага специалистите по управление на РАО при определянето на показателите за самооценка, планирането и прилагането на мерки, насочени към минимизиране на активността и обема на генерираните количества и осигуряване на безопасното им третиране.

ПАРТНЬОРСКА ПРОВЕРКА НА WANO

В продължение на две седмици – от 5 до 22 юли, 13 експерти от Московския център (МЦ) на Световната асоциация на ядрените оператори (WANO) извършиха партньорска проверка на единствената по рода си плаваща атомна топлоелектрическа централа (ПАТЕЦ) „Академик Ломоносов“ в град Певек, Русия. Съоръжението снабдява с електрическа и топлинна енергия Чукотския автономен район на Руската федерация и е най-северната АЕЦ в света.

В рамките на проверката на WANO, която обхваща ключови аспекти от дейността на ПАТЕЦ, международната група от специалисти наблюдава работата на оперативния персонал и анализира основна техническа документация. Специално внимание беше обърнато на важни въпроси като организацията на експлоатацията, техническото обслужване и ремонта, инженерната поддръжка, използването на експлоатационния опит, готовността за извънредни ситуации, подготовката на персонала и други дейности. По време на заключителната среща на партньорската мисия бяха отбелязани няколко области, в които

са необходими допълнителни подобрения. Една от тях е „Радиационна защита“, в която проверяващ бе Стиляна Младенова – началник-отдел „Ядрена безопасност“ в АЕЦ „Козлодуй“. Направените от нея предложения за усъвършенстване в тази конкретна сфера са приети от ръководството на ПАТЕЦ и ще бъдат поетапно въведени с цел повишаване на безопасността и надеждността на плаващата централа.

ПРИЗОВИ МЕСТА В МОРСКИЯ МНОГООБОЙ

Успешно представяне в Спартакиадата по морски спортове на Военноморските сили на Република България, посветена на 147 години от тяхното създаване, записа Спортен клуб „Атом“, основна част от чийто състав са работещи в АЕЦ „Козлодуй“. Състезанията се проведоха от 3 до 5 август в акваторията на Варненския залив и във Военноморска база – Варна в дисциплините ветроходство, гребане, теглене на въже и хвърляне на хвъргало.

С първо място на теглене на въже и хвърляне на хвъргало, второ – на ветроходство, и трето – на гребане, мъжкият отбор от Козлодуй се нареди втори в крайното отборно класиране. Второ място зае и женският тим от атомния град, който постигна победи във всички гонки в гребането, но стана втори в останалите дисциплини.

ПРОВЕДЕ СЕ ДУНАВСКАТА РЕГАТА ТИД

Представители на секция „Водни спортове“ към АЕЦ „Козлодуй“ за пореден път бяха част от международната регата ТИД. През 2026 г. те се спуснаха по българския участък от Ново село до Силистра, като отделните дневни преходи в нашата зона бяха от 9 до 23 август. Членове на секцията присъстваха и на официалното посрещане на ТИД в Козлодуй на 13 август, когато участниците достигнаха атомния град.

Гребният поход протече от 20 юни до 30 август, а цялата дължина на трасето беше над 2500 км. Тази година в събитието се включиха сто гребци от Германия, Австрия, Нидерландия, Великобритания, Швейцария, Хърватия, Чехия, България и Румъния. Най-малката участничка беше 10-годишната Северина от Козлодуй, а най-възрастният – спортист на 84 г. от Австрия.

ТУРИСТИ ОТ АЕЦ „КОЗЛОДУЙ“ ПОКОРИХА РИЛСКИ ВЪРХОВЕ

В периода 23 – 26 юли туристическата секция към АЕЦ „Козлодуй“ направи четиридневен преход в Рила планина.

Началната точка на планинското приключение бе хижа „Трещеник“, разположена на 1689 м надморска височина. Част от групата успешно изкачи връх Ковач (Налбант) – 2634 м. На следващия ден туристите поеха през местността „Нехтеница“ към хижа „Грънчар“ (2180 м). Въпреки дъжда, снега и ниските температури участниците достигнаха връх Суха вапа (2638 м). Преходът приключи с изкачването на заснежения връх Песоклива вапа (2769 м).

ЙОГА СЕМИНАР, ПОСВЕТЕН НА ЖЕНСКОТО ЗДРАВЕ

Членове на секция „Йога“ към АЕЦ „Козлодуй“ взеха участие в семинар на Българската асоциация по йога терапия и йога. Събитието се проведе от 10 до 14 юли в красивия родопски курорт „Пампорово“.

Четиридневната програма, посветена на подобряване на женското здраве, включваше лекции и занятия, насочени към различни аспекти от тази важна тема. Наред с практиките за движение, дишане, релаксация и осъзнатост, бяха организирани и туристически походи в близките планински местности, което допълнително обогати преживяванията на участниците в събитието.

При използване на материали
от изданието позоваването на
„ПЪРВА АТОМНА” е задължително!
Броят е приключен на 21.09.2026 г.

Адрес на редакцията:
Информационен център, „АЕЦ Козлодуй” ЕАД
Козлодуй 3321, e-mail: info@npp.bg
www.kznpp.org

www.kznpp.org

[facebook/Kozloduy NPP](https://facebook.com/KozloduyNPP)